

DOBRU IDEJU NE DRŽITE ZA SEBE

stručnjaci za patentiranje mogu je pozlatiti

PIŠE TANJA ŠIMUNDIĆ BENDIĆ

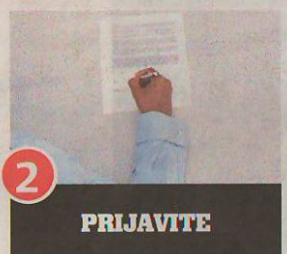
Na inovatorima svijet počiva, bez njihovih izuma budućnost bi bila puno teža. Ponekad za produkt njihovih lucidnih misli dobivamo izume koji su naprečak pokrenuli svijet. Pa sjetimo se samo pronalaska struje, telefona, mobitela, zamašnjaka koji su otvorili nova poglavlja civilizacije. I za njih stoje ljudi-znanstvenici-vizionari koji su u malim svim stanicama stvorili nešto što je cijeli svijet prihvatio. S druge strane, ponekad su to izumi koji će na određenim, možda malo manje globalnim razinama, donijeti unapređenje kvalitete života. Postat će oni sastavni dio naših svakodnevnica, koristit ćemo ih u kućanstvu, prijevozu, u obavljanju raznoraznih poslova. A pritom većina nas nikad neće stati i promisliti kako izate neophodne stvarčice zapravo stoji inovator, istraživač koji je u napaču pametnih misli svima nama darovao nešto. Od ideje koja je došla iz umova profesora Baltazara iz našeg susjedstva do općeprihvaćenog izuma slijedi dug put. Ponekad on traje godinama, pritom prolazeći razne potrebne etape. Ne zvuči optimistično, no u suštini je logično. Ideja, a potom i inovacija traži čitav niz zaštita, provjera, dogovora... no rezultat može biti prilično izdašan. Izum može dočekati trenutak proizvodnje, a potom i masovnu distribuciju, koja zna donijeti zaradu onome kome je pao na pamet. Upravo zato sve takve zanimljive ideje, koliko god dal ljudima zvučale čudne, netko bi rekao i blesave, ne držite za sebe. Obratite se ovlaštenim zastupnicima za patente i žigove Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo RH kao što je Društvo inovatora DIATUS u Splitu, koji čekaju na vas.

KAKO ZAŠTITITI IZUM

1 RECITE ZASTUPNIKU

Ideju je za početak potrebno podijeliti, kroz natuknice, skice ili već u razrađenom obliku, stručnjacima ovlaštenog patentnog zastupnika. Stručnjaci pritom daju mišljenje o ideji te se sugerira provjera, pretraživanje kako bi se vidjelo je li već negdje u svijetu nešto tako prijavljeno. Stručnjaci nakon uvida u svjetske patente baze sugeriraju daljnje korake.

2 PRIJAVITE

U slučaju daljnjeg postupka ovlaštenu patentni zastupnik izrađuje javnu dokumentaciju i počinje postupak prijavljivanja, a prva je postaja Državni zavod za intelektualno vlasništvo RH. S podnošenjem prijave prijavitelj od tog dana ima pravo prvenstva na svoju ideju. Od tog trenutka počinje postupak patentiranja koji može potrajati i do pet, šest ili više godina.

3 VRIJEME TAJNE

Nakon prijave ideje nastupa vrijeme tajne koja traje godinu i pol dana. Službeno se postojanje prijave patenta obznani objavom u glasilniku Državnog zavoda u sažetom obliku, no sve ostalo ostaje obavljeno tišinom, između ostalog i kako bi se ideja zaštitila od nenamjernika. Prijavitelj se mora izjasniti što zapravo želi - patent ili patent s potpunim ispitivanjem.

4 RJEŠENJE I ISPRAVE

S uspješnim okončanjem procedure donosi se odluka o izdavanju patenta, a prijavitelj dobiva rješenje o priznanju te ispravu. Patent se svake godine mora održavati, točnije mora se 'štiti' plaćanjem određenog iznosa novca. Ako se prestane s plaćanjem, tada se gubi pravo na njega. Sa smrću izumitelja patenta, prava se prenose na nasljednike.

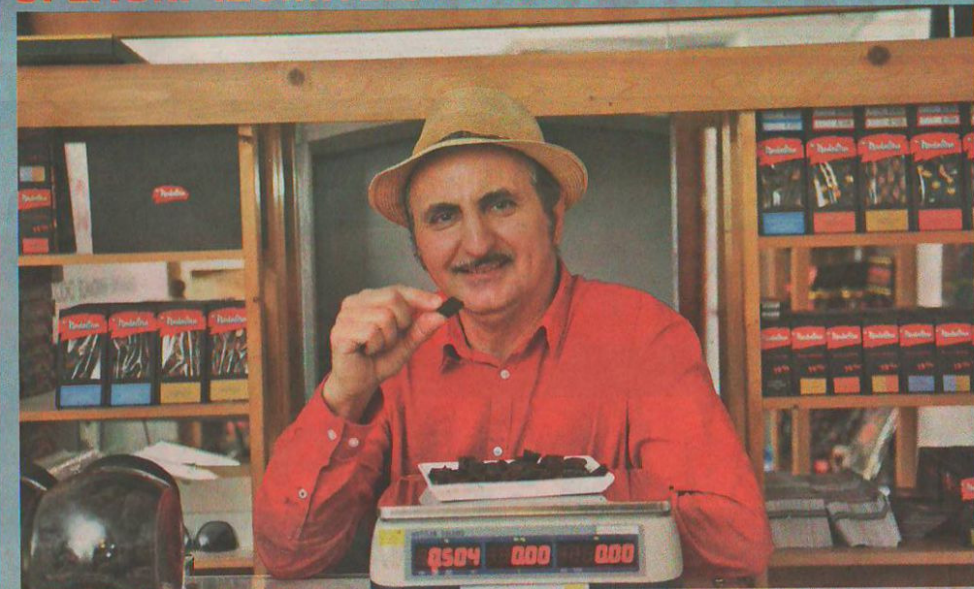

5 TRŽIŠTE

Tek punih dvadeset godina nakon dobivanja patentnog prava, pojedini izum postaje slobodan na tržištu. Tada, zapravo, patent stječe epitet opće društvene imovine. Tada izumitelj prestaje s godišnjim plaćanjem, kojim se izum prethodno štiti, a patent može slobodno koristiti svatko i pritom pristupiti njegovoj eksploataciji.

Marinko, iza kojeg stoji poslovni pothvat s renomeom, tvrtka 'Nadalina', nije se bojao patentirati svoje neobične ideje. Naravno, kao i svaki inovator, on prolazi postupak koji za početnu stanicu ima društvo, sada već prijatelja iz splitskog DIATUS-a, kojima beskrajno vjeruje na putu zaštite svojih projekata

SPLITSKI IZUMITELJ DELICIJA

MARINKO BIŠKIĆ, PODUZETNIK I GLAZBENIK, VIŠE SVOJIH IDEJA PATENTIRAO JE U SPLITSKOM DIATUS-u:

Rano ujutro gledam grad, slušam ptice i smišljam nova čuda

Ante Zekić s dva izuma koja su zaštićena zahvaljujući angažmanu DIATUS-a

PIŠE TANJA ŠIMUNDIĆ BENDIĆ

Koliko je samo palaćki u ljubičastoj zelenoj ili plavoj boji još za vrijeme srednje škole napekao splitski poduzetnik Marinko Biškić, šokirajući, uveseljavajući svoje prijatelje. Malo tko je od njih tada vjerovao kako će njihov kompa, inače i jedan od osnivača splitske pankerske scene, već tada poznat po svojim neobičnim izumima, otići toliko daleko da će neke od njih i patentirati, dati im status brenda. Evo, primjerice, čokolada s maslinovim uljem prije 15 dana dobila je srebrnu diplomu splitskog DIATUS-a za inovaciju. A čokoladna gramofonska ploča koja svira, i to hit-skladbu Marinkova benda, brončanu medalju na 10. međunarodnoj izložbi inovacija "Arca 2012". Marinko, iza kojeg stoji poslovni pothvat s renomeom, tvrtka "Nadalina", nije se bojao patentirati svoje neobične ideje. Naravno, kao i svaki inovator, on prolazi postupak koji za početnu stanicu ima društvo, sada već prijatelja iz splitskog DIATUS-a, kojima beskrajno vjeruje na putu zaštite svojih projekata.

-DIATUS je moj vjetar u leđa, imam s njima odličnu suradnju, to su ljudi kojima vjerujem, što neće reći "ajde, zaštitite nešto" prije nego što dobro ne pogledaju je li to već negdje napravljeno. Pobornik sam svježih ideja i ne bojim ih se staviti u postupak zaštite, i svakome tako nešto preporučujem. No, moj je savjet i da prije dolaska u DIATUS dobro analiziraju projekt, stave ga na papir, razrade ideju, sami ili s nekim prijateljem, i tek tada donesu u Društvo inovatora - kaže Marinko Biškić.

Začudeni pogled
Začudeni pogledi onih koji sa sumnjom gledaju u njegove inovacije nasimjavaju ga. Kaže i kako ideje za nove patente dobije rano ujutro, dok grad još spava. Tada s balkona na Gri-pama baci oko na Split, sluša ptice i razmišlja o novim čudima, izumima za koje ima sreću da ih može u djelo prevesti usvojim solinskim tvorničkim pogonima. Svim takvim izumiteljima na raspolaganju je ekipa iz DIATUS-a, koja se brine o idejama, provodi ih, i na kraju se i te kako raduje uspjehu koji svako malo naiđe na njihova vrata. Ante Zekić, prvi čovjek splitskog DIATUS-a, prezentira nam nove inovacije, hidraulični uređaj za saniranje oštećenja prirubničkog spoja podvodnog cjevovoda pod tlakom, postupak dobivanja vjernog izgleda kamenih zidova starih kuća, kutiju za plažu, konjičke ratne igre, krunice... Uz Marinkovu čokoladnu ploču sve su to nagrađeni radovi na ovogodišnjoj "Arci" isvi odreda prste od zanimljivosti. - Bitno je da nam se ljudi jave kad im ideja padne na pamet, ali nužno je i da pritom znaju pojasniti svoju ideju. Ne ki skrivaju bit, daju samo šture informacije. No, u tom slučaju teško im možemo pomoći u daljnjim procedurama jer nam je bitno za postupak imati sve potrebne informacije. Nasreću, u zadnje vrijeme čak 99 posto ljudi otvoreno kaže što imaju u svojoj zamisli, što je i nama dobar početak za provjeravanje je li takva inovacija već negdje postoji - kaže Ante Zekić, inače i zastupnik za patente i žigove i europski patentni zastupnik. Zekić kaže kako ljudi moraju imati hrabrosti, pa svoje izume izvući iz glave ili škafetina, i dati ih na uvid javnosti. Nikada se zapravo ne zna kakvo pritom blago drže u svojim rukama. Sjeća se i velikog patenta, kodirane sigurnosne plombe, izuma pokojnog Ive Jelavića kojeg je odmah prihvatio HEP. - Taj je izum patentiran u 86 država, a sve je započelo preko splitskog DIATUS-a - ne krije ponos Ante Zekić.